

Nr 6

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om behörighet att utöva veterinäryrket m. m. jämte i ämnet väckt motion.

Genom en den 18 december 1964 dagtecknad proposition, nr 7/1965, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande

Förslag

till

Lag

om behörighet att utöva veterinäryrket m. m.

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Behörig att utöva veterinäryrket är

- a) den som är legitimerad enligt 2 §;
- b) den som är av veterinärstyrelsen eller, efter styrelsens bemyndigande, av annan myndighet förordnad att tjänstgöra som veterinär;
- c) i den utsträckning, som särskilt anges för varje fall, den som enligt 8 § innehar begränsad behörighet att utöva veterinäryrket.

2 §.

Legitimation som veterinär meddelas av veterinärstyrelsen.

Den som avlagt veterinärexamen i Sverige eller som avlagt sådan examen utomlands och genomgått av Konungen föreskriven efterutbildning i Sverige skall på ansökan erhålla legitimation som veterinär, om ej sådana omständigheter föreligga som enligt denna lag kunna föranleda återkallelse av legitimation.

Om den som avlagt veterinärexamen utomlands äger framstående skicklighet och särskild erfarenhet inom veterinäryrket, må han erhålla legitimation som veterinär utan att ha genomgått efterutbildning.

3 §.

Har legitimerad veterinär genom dom som vunnit laga kraft dömts till fängelse eller avsatts eller suspenderats från tjänst som veterinär för brott som han förövat under utövning av veterinäryrket,

dömts till fängelse i minst sex månader för annat brott, funnits skyldig till medverkan till obehörig utövning av veterinäryrket eller

funnits skyldig till medverkan till smittfarligt kvacksalveri på djur, äger veterinärstyrelsen återkalla hans legitimation, om han genom brottet visat sig icke vara skickad att utöva veterinäryrket.

4 §.

Har legitimerad veterinär visat grov oskicklighet vid utövning av veterinäryrket eller eljest visat sig uppenbart olämplig som veterinär utan att det föreligger sådant fall som avses i 3 §, äger veterinärstyrelsen återkalla hans legitimation.

5 §.

Blir legitimerad veterinär på grund av sinnessjukdom eller annan rubbning av själsverksamheten ur stånd att nöjaktigt utöva veterinäryrket, skall veterinärstyrelsen ofördröjligen återkalla hans legitimation, om ej särskilda skäl föranleda annat.

Föreligger grundad anledning till antagande att veterinärs legitimation bör återkallas enligt första stycket, äger veterinärstyrelsen efter samråd med medicinalstyrelsen förordna, att han skall undergå läkarundersökning i den utsträckning som fordras för att hans förmåga att utöva veterinäryrket skall kunna bedömas.

Förordnas om läkarundersökning enligt andra stycket, äger veterinärstyrelsen återkalla legitimationen för tiden till dess ärendet slutligt avgöres. Vägrar den som skall undersökas att inställa sig till undersökning, skall polismyndighet på styrelsens begäran lämna erforderlig handräckning.

6 §.

Legitimation för veterinär som Konungen eller veterinärstyrelsen förordnat till innehavare av veterinärtjänst må icke återkallas så länge veterinären innehar tjänsten. Legitimationen må dock återkallas för tid då han på grund av ådömd suspension eller av anledning som avses i 5 § första stycket icke uppehåller tjänsten.

7 §.

Har veterinärs legitimation återkallats, skall veterinärstyrelsen på hans begäran åter meddela honom legitimation, när förhållandena medge det.

8 §.

Begränsad behörighet att utöva veterinäryrket meddelas av Konungen eller, efter Konungens bemyndigande, av veterinärstyrelsen.

För utövning av veterinäryrket inom veterinärdistrikt intill riksgränsen må begränsad behörighet meddelas att gälla den som vid varje tidpunkt uppehåller tjänst, motsvarande svensk distriktsveterinärbefattning, i angränsande veterinärdistrikt i Finland eller Norge.

9 §.

Veterinär, som icke äger särskild skicklighet och erfarenhet inom viss gren av veterinäryrket, må icke för allmänheten tillkännage att han är specialist inom den grenen eller eljest äger särskild kunnighet i denna.

Konungen eller, efter Konungens bemyndigande, veterinärstyrelsen fastställer villkoren för rätt att tillkännage specialitet enligt denna paragraf.

10 §.

Den som, utan att vara behörig att utöva veterinäryrket, mot ersättning undersöker djurs hälsotillstånd eller behandlar djur för sjukdom eller därmed jämförligt tillstånd genom att vidtaga eller föreskriva åtgärd i förebyggande, botande eller lindrande syfte må ej under utövning av denna verksamhet behandla sjukdom på vilken epizootilagen den 12 april 1935 (nr 105) eller förordningen den 26 maj 1961 (nr 309) om bekämpande av salmonellainfektion hos djur m. m. är helt eller delvis tillämplig.

Om den, som saknar behörighet att utöva veterinäryrket men förvärvat veterinärtitel eller annan titel vari ordet veterinär ingår, begagnar titeln i verksamhet som avses i första stycket, åligger det honom att därvid tydligt utmärka titelns ursprung och beskaffenhet.

I övrigt må ej den som, utan att vara behörig att utöva veterinäryrket, bedriver i första stycket avsedd verksamhet i samband därmed beteckna sig veterinär eller begagna titel eller yrkesbeteckning vari denna benämning ingår eller som ger sken av att han är legitimerad eller på annat sätt auktoriserad av myndighet eller har specialistkompetens som veterinär.

Veterinärstyrelsen må medge undantag från bestämmelserna i denna paragraf.

11 §.

Utövar veterinär, vars legitimation är återkallad eller vars behörighet att utöva veterinäryrket upphört av annan anledning, likväl veterinäryrket mot ersättning eller åsidosätter veterinär med begränsad behörighet, när han utövar veterinäryrket mot ersättning, de föreskrifter om behörigheten som gälla för honom, dömes för obehörig utövning av veterinäryrket till dagsböter eller fängelse i högst ett år.

Veterinär, som bryter mot 9 § första stycket, dömes till dagsböter.

12 §.

Den som bryter mot 10 § första stycket, dömes för smittfarligt kvacksalveri på djur till dagsböter eller fängelse i högst ett år, om gärningen ej är belagd med straff enligt 11 §. Den omständigheten att han på grund av brist i utbildning och erfarenhet ej kunnat inse sjukdomens natur befriar honom ej från ansvar.

Den som bryter mot 10 § andra eller tredje stycket, dömes till dagsböter.

13 §.

Beslut som veterinärstyrelsen meddelar med stöd av denna lag länder till omedelbar efterrättelse, om annat ej förordnas.

14 §.

Konungen äger meddela närmare bestämmelser för tillämpningen av denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1965, då 37 § 1 mom. allmänna veterinärinstruktionen den 17 november 1933 (nr 616) skall upphöra att gälla. Hänvisning i lag eller annan författning till bestämmelse i detta moment skall i stället avse motsvarande bestämmelse i denna lag.

Den som vid lagens ikraftträdande är legitimerad veterinär skall anses som legitimerad enligt denna lag.

Den som vid lagens ikraftträdande äger behörighet enligt 37 § 1 mom. b) nyssnämnda instruktion skall anses som legitimerad veterinär enligt denna lag, om behörigheten ej är begränsad. Veterinärstyrelsen skall på ansökan utfärda legitimationsbevis för honom. Är behörigheten begränsad, skall den anses som begränsad behörighet meddelad enligt 8 § första stycket denna lag.

Motion

I samband med propositionen har utskottet till behandling förehaft en i anledning av densamma i första kammaren väckt motion nr 611 av herr *Andersson, Birger*. I motionen hänvisas till Nordiska rådets rekommendation nr 19/1958 angående gemensam arbetsmarknad för veterinärer. Motionären framhåller vikten av att de i rekommendationen angivna åtgärderna vidtages och hemställer, att riksdagen vid sin behandling av förevarande proposition måtte beakta vad i motionen anförts och för sin del besluta därav föranledd jämkning av lagförslaget.

Beträffande motionens innehåll i övrigt får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas i det följande, hänvisa till motionen.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att bestämmelserna i allmänna veterinärinstruktionen om behörighet att utöva veterinärkonsten ersätts med en lag om behörighet att utöva veterinäryrket. Lagen innehåller bl. a. regler om förvärv och förlust av sådan behörighet, om annonsering av specialistkompetens samt om verksamhet på djurhälso- och djursjukvårdens område vilken utövas av annan än behörig veterinär.

Härjämte berörs fråga om vissa jämkningar i hälsovårdsstadgan.

Av propositionen redovisas här endast vad *föredragande departementschefen, statsrådet Holmqvist*, anfört vid lagrådsremissen och vid propositionens avlåtande samt vad lagrådet uttalat i anledning av det dit remitterade lagförslaget. Beträffande övriga delar av propositionen får utskottet hänvisa till densamma.

Departementschefen vid lagrådsremissen

»I likhet med veterinärstyrelsen och flertalet remissorgan anser jag att lagbestämmelser om behörighet att utöva veterinäryrket bör utan uppskov utfärdas i nära överensstämmelse med vad som redan gäller för läkare och tandläkare. Jag finner det också vara ett allmänt intresse att behörighetsreglerna kompletteras med bestämmelser som hindrar kvacksalvare att be-

handla djursjukdomar, som är särskilt smittfarliga för omgivningen, och att missbruka veterinärtiteln. Sådana bestämmelser torde lämpligen böra i lagen placeras efter behörighetsreglerna samt utformas i nära anslutning till 1 § första stycket, 2 § a) och 6—8 §§ kvacksalvarlagen. Naturligtvis bör bestämmelserna inte drabba anställd djurskötare som behandlar arbetsgivarens djur enligt veterinärs ordination. En sådan avgränsning av bestämmelsernas tillämpningsområde torde motsvara vad som är avsett i fråga om kvacksalvarlagen (se prop. 1960: 141 s. 187). För att förebygga eventuella olägenheter av bestämmelserna bör veterinärstyrelsen få befogenhet att dispensera från dem. Vad veterinärstyrelsens förslag till 1 § innehåller utöver det nu sagda anser jag mig inte böra biträda. Erforderlig kontroll över användningen av bedövnings- och läkemedel torde få anordnas med stöd av annan lagstiftning. Vad angår frågan om undersökning av smittsam sjukdom vill jag hänvisa till att 2 § a) kvacksalvarlagen avser endast behandling. Detta motiverades i propositionen (1960: 141 s. 187) med att kvacksalvaren givetvis först måste undersöka patienten för att kunna efter måttet av sin förmåga fastställa sjukdomens natur av behandlingsförbjuden eller ej.

Frågan om rätten att tillkännage specialitet inom viss gren av veterinäryrket bör regleras genom tillämpningsföreskrifter som utfärdas av Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, av veterinärstyrelsen. Mål om specialistbehörighet för veterinär bör — liksom redan är fallet beträffande mål om specialistbehörighet för läkare och tandläkare — vid besvär hos Kungl. Maj:t prövas och avgöras av regeringsrätten.»

Lagrådet

»Enligt det remitterade förslaget skall behörigheten att utöva veterinäryrket regleras i nära överensstämmelse med vad som redan gäller för läkare och tandläkare. Bestämmelserna i förslaget ha därför till väsentlig del utformats med ledning av de åren 1960 och 1963 antagna lagarna om behörighet att utöva läkaryrket och tandläkaryrket; även 1960 års s. k. kvacksalvarlag har till viss del tjänat såsom mönster. I åtskilliga fall avvika emellertid bestämmelserna i förslaget i rent redaktionellt hänseende från förebilderna i dessa lagar. Då den språkliga utformningen av 1960 och 1963 års lagar är fullt godtagbar och olikheter av denna art i vissa fall kunna föranleda tvekan om bestämmelsernas innebörd, hemställer lagrådet, att lagtexten måtte, i den mån saklig överensstämmelse med nämnda lagar är avsedd, även språkligt avfattas lika med dessa.

Utöver vad som följer av det nu sagda vill lagrådet förorda några jämkningar av lagtexten.

10 § upptager i såväl första som andra stycket en lämligen utförlig be-

skrivning å den verksamhet för behandling av djur som åsyftas med bestämmelserna. Andra stycket synes kunna förenklas genom att där i stället hänvisas till den i första stycket avsedda verksamheten och samma hänvisning bör då även ske i paragrafens tredje stycke (jfr kvacksalvarlagen 2 och 6 §§). Lagrådet förordar att andra stycket ges den lydelsen, att om den, som saknar behörighet att utöva veterinäryrket men förvärvat veterinärtitel eller annan titel vari ordet veterinär ingår, begagnar titeln i verksamhet som sägs i första stycket, det åligger honom att därvid tydligt utmärka titelns ursprung och beskaffenhet, samt att den i tredje stycket gjorda hänvisningen får gälla i första stycket avsedd verksamhet. Vidare bör tredje stycket avfattas så att det klart framgår att även där är fråga om person som saknar behörighet att utöva veterinäryrket.

Dispensregeln i paragrafens sista stycke bör lämpligen formuleras så att den avser undantag från bestämmelserna i denna paragraf.

Straffbestämmelserna i 11 § i det remitterade förslaget synas bli mera överskådliga om de bestämmelser som hänföra sig till 10 § överföras till en särskild paragraf. 11 § skulle i så fall, efter det föreslagna första stycket, innehålla ett andra stycke med bestämmelse om straff för veterinär som bryter mot föreskriften i 9 § första stycket.

En följande paragraf, betecknad 12 §, bör under angiven förutsättning upptaga ett första stycke, motsvarande det remitterade förslaget 11 § andra stycket, med bestämmelse om straff för smittfarligt kvacksalveri. Första punkten bör, i stället för det remitterade förslagets uttryck 'i annat fall', innehålla en reservation att bestämmelsen ej gäller om gärningen är belagd med straff enligt 11 §. I ett andra stycke skulle därefter inflyta ett stadgande om straff för den som bryter mot någon av bestämmelserna i 10 § andra och tredje styckena.

Därest förslagets straffbestämmelser uppdelas på två paragrafer, komma 12 och 13 §§ i förslaget att betecknas 13 och 14 §§.

I tredje stycket av *övergångsbestämmelserna* har upptagits föreskrift om att behörighet enligt 37 § 1 mom. b) allmänna veterinärinstruktionen skall jämföras med legitimation enligt nya lagen, varvid dock stadgats undantag för det fall då fråga är om begränsad behörighet som grundas på tillstånd av Kungl. Maj:t. Att i undantaget sålunda angiva att det skall vara fråga om behörighet, som grundas på tillstånd av Kungl. Maj:t, synes med hänsyn till avfattningen av nämnda bestämmelse i veterinärinstruktionen överflödigt. Lagrådet vill förordar att i första punkten av ifrågavarande övergångsbestämmelse inskjutas orden 'såframt behörigheten ej är begränsad' och att tredje punkten undergår en därtill anpassad jämkning.»

Departementschefen vid propositionens avlåtande

»I ett av veterinärstyrelsen avgivet förslag till allmän veterinärinstruktion har begreppet tjänsteveterinär fått en ny innebörd. Därmed skall i allmänhet avses endast distriktsveterinär och inte, såsom nu, även stadsveterinär. Uttrycket tjänsteveterinär förekommer bl. a. i 9, 10 och 13 §§ hälsovårdsstadgan den 19 december 1958 (nr 663). Vid ett genomförande av den nya terminologin torde dessa paragrafer böra ändras så, att de fortfarande blir tillämpliga på stadsveterinär. Det torde, om riksdagen inte uttalar annan mening i samband med behandlingen av förenämnda lagförslag, ankomma på Kungl. Maj:t att ändra hälsovårdsstadgan enligt vad nu sagts.»

Utskottet

Genom föreliggande förslag sammanföres i en särskild lag -- efter mönster av 1960 års läkarlag och 1963 års tandläkarlag -- reglerna om behörigheten att utöva veterinäryrket. Lagen upptar bl. a. bestämmelser om förvärv och förlust av sådan behörighet, om annonsering av specialistkompetens samt om verksamhet på djurhälso- och djursjukvårdens område vilken utövas av annan än behörig veterinär. Enligt förslaget skall legitimation som veterinär meddelas bl. a. den som avlagt veterinärexamen i Sverige eller som avlagt sådan examen utomlands och genomgått av Kungl. Maj:t föreskriven efterutbildning.

I en i anledning av propositionen väckt motion behandlas frågan om en gemensam nordisk arbetsmarknad för veterinärer. Motionären hänvisar till Nordiska rådets rekommendation i ämnet år 1958 och hemställer om därav påkallade jämkningar av Kungl. Maj:ts förslag. Motionären menar även att man i förevarande sammanhang bör ge uttryck för sin beredvillighet att delta i det nordiska samarbetet i frågor rörande veterinärutbildningen och specialistkompetensen.

Såsom påpekats ovan kan utländsk veterinär erhålla legitimation i Sverige om han genomgått erforderlig efterutbildning. Härigenom finns möjlighet att uppnå en gemensam nordisk arbetsmarknad för veterinärer efter hand som skillnaderna mellan utbildningskraven i de nordiska länderna utjämnas. Någon jämkning i det framlagda lagförslaget synes därför inte erforderlig. Utbildningsproblemen i samband med en gemensam nordisk arbetsmarknad har uppmärksamrats av veterinärhögskoleutredningen, som i sitt år 1964 avgivna betänkande uttalar, att en utjämning av skillnaderna i utbildningen inte behöver stöta på större svårigheter. Utredningen framhåller som önskvärt att åtgärder vidtages för att få en i stort sett jämbördig veterinärutbildning inom de nordiska länderna. Utskottet anser sig kunna

utgå från att Sverige kommer att ta del i det nordiska samarbetet beträffande dessa frågor. Med hänsyn härtill finner utskottet inte att något riksdagens initiativ är påkallat för att främja en gemensam arbetsmarknad för veterinärer.

Utöver vad ovan anförts har det i propositionen framlagda förslaget och de av departementschefen i anslutning därtill gjorda uttalandena icke givit utskottet anledning till erinran eller särskilt uttalande.

Utskottet får således hemställa,

att riksdagen, med avslag å motionen I: 611, måtte bifalla förevarande proposition, nr 7.

Stockholm den 18 februari 1965

På andra lagutskottets vägnar:

AXEL STRAND

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Strand*, Axel Svensson, fru Carlqvist, fru Hamrin-Thorell, herr Kaijser, fru Nilsson, herrar Erik Filip Petersson och Axel Kristiansson*;

från a n d r a kammaren: herrar Anderson i Sundsvall, Odhe, fru Eken-dahl*, herrar Fredriksson, Gomér, Sundelin*, Jönsson i Ingemarsgården och Ringaby.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.